

Aile değil... Kadın

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

Türkiye'de kadın daima bir üst kimliğin içinden görülmüştür. Bu, ya Atatürkçülük, çağdaşlık, laiklik gibi modernitenin kavramlarıdır ya aile, analık,

İslam gibi belli yaklaşımların olguları... Fakat, hiçbir zaman kadın tekil, bağımsız, kendi kimliği ve benliğiyle varolan birisi değildir. Oysa yapılması gereken o kavramlardan kadına gelmek değil, kadından o kavramlara gitmekti, kadını tekil kimliğiyle ele almaktır.

Bu tartışma, şimdi, hükümetin içinde, Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın bünyesindeki bir genel müdürlük çevresinde, aile - kadın bağlamında yaşanmaktadır. Ne var ki durumun vehameti İslamcı - tutucu tavrın ağırlığını giderek ortaya koymasına karşın feminist - demokratik kesimin buna duyarsız kalmasıdır. Dolayısıyla, sorun politiktir ve şudur...

Başlangıçta, 'Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü', 'Kadın Müsteşarlığı'na dönüştürülecekti. Devlet Bakanlığı, şimdiki hükümetin iç dengelerini gözettiğinden ve İslami kesimin yoğun baskısından ötürü bunu yapamadı. Kurumu, şimdi, hiç değilse 'Aile ve Kadın Müsteşarlığı' olarak yasalaştırmaya çalışmaktadır. Ama gücü buna bile yetmeyecek gibidir. Özellikle RP'nin komisyonlardaki çabası sonucunda kurum yalnızca 'Aile Müsteşarlığı' olarak yapılacak, 'kadın', o müsteşarlığın altında 'yok' bir kimliğin neredeyse olmayan bir genel müdürlüğü düzeyinde temsil edilecektir.

Bu, Türkiye'de kadının özgürleşimine, bağımsızlığına, bireyleşmesine indirilmiş en büyük darbelerden birisidir.

Türkiye'de, ailenin içine yerleştirerek kadının hiçbir sorunu çözülemez. Bugüne değin Türkiye'de 'kadın sorunu' diye tanımlanmış ne varsa, örneğin, şiddet, kadının ikincilleştirilmesi, erkeğe bağımlı hale getirilmesi, bireyleşememesi, sömürülmesi, 'kullanılması'... tümüyle kökenleri ailede olan sorunlardır.

Kimse, bu noktada demagojik bir yaklaşımla ailenin 'kutsallığından', ailenin toplumun 'nüvesi' oluşundan söz açmasın! Bunlar, birer aldatmacadır. Sorun, özünde kurumsal, dolayısıyla tutucu bir yapıyı öne çıkarıp, kadını onun altına almaktır. Bu, bugün geçerli ve başat olan 'erkek egemen' yapının, üstelik de İslam'la pekiştirilmiş bir anlayışla sürdürülmesi ve kurulmak istenen düzenin temellerini güçlendirmek maksadıyla geliştirilmiş, yapay, içi boş bir söylemdir.

Bugün Türkiye'nin aileyi daha da güçlendirmeye gereksinimi yoktur. Ayrıca, o anlamda ailenin 'sorunu' da yoktur. Çünkü, aile zaten gereğinden fazla güçlüdür ve bu güç erkeği egemen kadını ezilir hale getirmiştir. Medeni Kanun, ailenin 'reisi', 'sahibi' olarak erkeği tanımlamıştır. Oturulacak evin seçimi, kadının ticaret yapıp yapamayacağı, çocukların 'terbiyesi' yasayla erkeğe verilmiş haklardır. Dolayısıyla ailenin gücüyle erkeğin gücü özdeşleşmiştir. Bu da gücünü aileden alan toplumun bir 'erkek' toplumu olarak kurulmasıdır. Böylesi bir toplumun geleneksel yapısı, tutuculuğu düşünülürse kadının ebedi tutsaklığı anlaşılır. Kadını bireyleşmeyen toplumun özgürleşmesi de söz konusu edilemez.

Şimdi, ikili bir çaba harcanmalıdır. Kadını savunan kesimler onu tümel bir bağımsızlık içinde ele almalıdır. Artık bütünüyle siyasi bir çatışmanın aracı olan 'aile - kadın' tartışmasında ilgili çevreler durumu görüp, RP'ye ve öteki tutucu ögelere karşı ağırlıklarını kadından yana koymalıdır. Kısacası, bu mücadelenin sonunda ya Türkiye'deki kadının bağımsız ve özgül bir kimliğinin olduğu ya da olmadığı ve tutsaklığı onaylanacaktır.

Bu, sağın da solun da 'demokratiğini' sınamanın mihenk taşıdır! Üstelik, kadını olmayan bir parlamentoda bu, 'erkeklerin' vereceği bir sınavdır!

Bakalım, kızlarının ve eşlerinin yüzüne bakabilecekler mi?..